

Texel wandelparadijs voor vogelaars

■ JOOST VERMEULEN
FOTO'S: VOGELBESCHERMING NEDERLAND

WANDELEN OP TEXEL IS EIGENLIJK WANDELEN IN NEDERLAND IN HET KLEIN MET ALLE TYPEN LANDSCHAPPEN. DAAROM VIND JE OP TEXEL DE MEESTE VERSCHILLENDE VOGELSOORTEN VAN NEDERLAND.

'Van de week nog, twintig visarenden die overvlogen. En eergisteren een invasie van regenwulpen op de akkers vlak achter de dijk.' Marc Plomp van het Vogel informatiecentrum de Verrekieker in het Texelse De Cocksdorp trekt elke dag, weer of geen weer, over het eiland om vogels te kijken, te tellen, te filmen of gewoon om naar ze te luisteren. En dat levert vrijwel altijd iets bijzonders op. 'Kijk, hier heb ik gisteren nog een paar baltsende tureluurs gezien', zegt hij met een brede glimlach terwijl hij op de kaart van Texel een rood kruisje zet waar hij deze vogel-liefde zag. 'Eigenlijk zou ik een rood kruis door het hele eiland heen moeten zetten, want overal op Texel kun je altijd wel iets bijzonders zien of horen.' Heel Texel is een vogelparadijs. Dat blijkt ook uit de gegevens van Sovon Vogelonderzoek Nederland. Op Texel vind je niet alleen de meeste verschillende soorten van heel Nederland, maar ook nog eens in hoge aantallen. Daar zitten heel bijzondere tussens, zoals de velduil, lepelaar en zeldzame stern- en pleviersoorten,

EEN POLDER, VLAK ACHTER DE WADDENDIJK, IS OMGETOVERD TOT EEN KUNSTMATIG KREKENGEBIED MET DAARIN EEN AANTAL SCHELPENEILANDJES

maar ook van 'gewone' soorten is op dit waddeneiland de dichtheid vaak veel hoger dan elders in het land. Marc Plomp verklaart deze diversiteit als volgt: 'Texel is eigenlijk Nederland in het klein. Je hebt hier alle typen landschappen en dan ook nog eens vlak naast elkaar: bos, weide, moeras, wad, water, alles. Wat ook erg meespeelt is dat, door de nog

redelijk intacte kleinschaligheid van de landbouw, we hier ook soorten hebben die elders veelal geen plek meer kunnen vinden. Bovendien ligt Texel in de baan van heel veel trekvogels. Plevieren, steltlopers, ganzen en zangvogels die in het voorjaar naar hun broedgebieden in Scandinavië en Rusland trekken en in het najaar hier komen

foerageren op weg naar hun overwinteringsgebieden aan de kust van Afrika of in Zuid-Europa.'

De beste methode om de vogelrijkdom van het eiland te ontdekken is uiteraard te voet. Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten hebben op een aantal plekken vogelkijkpunten ingericht die je met de auto kunt bereiken, maar om op de mooiste plekken te komen moet je echt de wandelschoenen aantrekken. Chris-Jan van der Heijden van Vogelbescherming Nederland: 'Dat is geen luxe, want sommige boerenlandpaden of paden door de duinen kunnen in het voor- en najaar behoorlijk drassig zijn'. Van der Heijden kent Texel heel goed. Zijn vereniging is nauw betrokken bij een heel bijzonder project dat vlakbij

DE BESTE METHODE OM DE VOGELRIJKDOM VAN HET EILAND TE ONTDEKKEN IS TE VOET

Foto: ANWB - Landschapsbeheer Friesland

Nationale Vogelweek 2013

MEI
ZAT 4
MEI
ZON 12

VOGELS KIJKEN VOOR IEDEREEN

Van 4 tot en met 12 mei barst de tweede Nationale Vogelweek los. Tijdens deze week worden in elke provincie tientallen vogelexcursies, wandelingen, workshops en andere vogelactiviteiten georganiseerd. Mei is de mooiste vogelmaand van het jaar waarin de meeste vogels te zien zijn. Iedereen kan meedoen en 95% van de activiteiten is gratis.

Meer informatie:
www.vogelweek.nl

De Cocksdorp in de afgelopen paar jaar werd uitgevoerd: de aanleg van het vogelparadijs Utopia. Een polder, vlak achter de waddendijk, is omgetoverd tot een kunstmatig krekengebied met daarin een aantal schelpeneilandjes. 'Die zijn bedoeld voor al die soorten die normaal op het strand broeden', zegt Marc Plomp. 'Dat zijn soorten die in Nederland heel bedreigd zijn, omdat hun habitat razendsnel aan het verdwijnen is. Er zijn nauwelijks strandvlaktes meer waar ze rustig kunnen broeden.' Nu broeden er hier op de kunstmatige strandvlaktes noordse sterns, visdiefjes, kluten, bontbekplevieren en diverse meeuwensoorten en in de marge ook nog allerlei eenden. In het voor- en

IN UTOPIA
 BROEDEN KLUTEN,
 BONTBEKPLEVIEREN
 EN OOK DE ZELDZAME
 DWERGSTERN SOMS
 OP NOG GEEN
 20 METER VANAF
 DE WEG. NIET VOOR
 NIETS WORDT HET
 PAD LANGS UTOPIA
 DAN OOK DE
 'VOGELBOULEVARD'
 GENOEMD

najaar zijn er veel steltlopers te zien, die hier bij hoogwater hun toevlucht nemen. Je kunt het hele jaar door langs Utopia wandelen. Over de kruin van de dijk heb je ook nog uitzicht op het wad, of over de voor auto's afgesloten weg die binnendijks loopt. Het is ook een van de weinige plekken op Texel waar je de vogels het hele jaar door, dus ook in het broedseizoen, van heel dichtbij kunt bekijken. De meeste andere broedgebieden op het eiland zijn tussen half maart en half augustus voor publiek afgesloten.

In Utopia broeden kluten, bontbekplevieren en ook de zeldzame dwergsterns soms op nog geen 20 meter vanaf de weg. Niet voor niets wordt het pad langs Utopia dan ook de 'vogelboulevard' genoemd.

In het duingebied boven De Cocksdorp, vlak achter de vuurtoren, bevindt zich een tweede bijzonder vogelgebied. 'Ooit hadden de bewoners van de vuurtoren in het duin moestuintjes. Die tuintjes met windsingels van elzen en wilgen zijn intussen allang niet meer in gebruik, maar ze functioneren nu als een plek waar vooral trekvogels massaal op af komen. Deze in onze ogen onbeduidende, met wat struiken en bomen omgeven stukjes land, zijn namelijk voor trekvogels het allereerste rustpunt dat ze tegenkomen als ze over de zee aangevlogen komen.

Een welkom rustpunt met bescherming. Hier zie je dus in het voor- en najaar soms duizenden vogels bij elkaar. Je mag uiteraard de tuintjes zelf niet in, maar je kunt er wel vlak langs wandelen en dan is de kans om vogels te zien of te horen vrijwel gegarandeerd.

Foto: ANWB - Landschapsbeheer Friesland

WANDELEN VANUIT DE COCKSDORP

Het aantal wandelingen op Texel is groot. Zelfs twee langeafstandspaden doorkruisen het eiland: het Waddenpad dat het hele eiland aandoet en het Noord-Hollandpad dat langs de oostkant van het eiland van noord naar zuid loopt. Verder zijn er talloze lange dagwandelingen en kortere tochtjes mogelijk. Veel routes en tochten zijn beschreven en/of gemarkeerd. Onderweg staan panelen met informatie over het landschap en de geschiedenis. Wandelkrant 'te voet' heeft een mooie wandeling samengesteld. Een wandeling waarbij de bijzondere vogelgebieden rondom De Cocksdorp worden aangedaan. Een wandeling met een heel hoog vogelgehalte dus. De route start in De Cocksdorp bij het Vogel informatiecentrum op de Kikkertstraat 42.

WANDELING: VAN DE COCKSDORP VIA DE POLDER NAAR HET WAD, LANGS DE VOGELBOULEVARD EN OVER DE WADDENDIJK TERUG NAAR DE COCKSDORP

Lengte: 10 kilometer

Route-informatie: de wandeling gaat voor een groot deel over onverhard boerenlandpad of grasdijk. Voor de rest over voor doorgaand verkeer afgesloten wegen. Niet geschikt voor rolstoelen. De route is het hele jaar door toegankelijk. Honden altijd aangelijnd en op de dijk zijn honden (vanwege de aanwezigheid van schapen) zelfs helemaal verboden. Sluit altijd alle hekken achter je.

Beschrijving: Vanaf het Vogel informatiecentrum richting de dijk. Bij het gemaal Eierland RA. Vrij snel daarna over een houten brug RA door het natuurgebied Dorpzicht. Vlak voor de asfaltweg (Hollandseweg) LA weilandpad langs de sloot volgen. Om een verlaten boerderij heen. Langs de sloot blijven lopen. Einde weiland RA en LA de asfaltweg volgen. Kruising over en RD. De weg wordt onverhard. Aan het einde met het trekveer de sloot oversteken. Daarna RA grasdijk. De dijk kruin af via een asfaltweg. Die verder met een bocht naar links volgen (het Noord-Holland pad gaat hier RD). Aan het einde van de weg LA. RD langs het natuurgebied Utopia. Je kunt over de voor verkeer afgesloten weg lopen of over de kruin van de direct daarnaast gelegen Waddendijk. Waddendijk blijven volgen (Lancasterdijk). Einde LA en dan weer LA De Cocksdorp in.

Vogels onderweg: rotgans (najaar en winter), bergeend, lepelaar (voorjaar en zomer), visdief, noordse stern (voorjaar en zomer), dwergstern (voorjaar en zomer), bonte strandloper, krombekstrandloper (zomer), bontbekplevier (voorjaar en zomer), kanoet (zomer en najaar), kluut (voorjaar, zomer en najaar), rosse grutto (voorjaar, zomer en najaar), tureluur, slechtvalk, gele kwikstaart (voorjaar en zomer), bruine kiekendief (voorjaar en zomer), eidereend, scholekster.